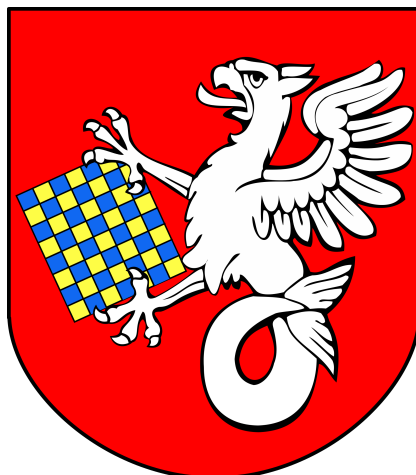

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr XXIII/V/177/17
Rady Powiatu w Sławnie
z dnia 1 lutego 2017r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie

**POWIATOWY PROGRAM
DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

NA LATA 2016 – 2023

Sławno 2016r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Definicja niepełnosprawności	3
3. Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim	7
4. Infrastruktura służąca osobom niepełnosprawnym w powiecie sławieńskim	14
5. Problemy osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim	18
6. Cele i założenia Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim	19
7. Realizatorzy działań	26
8. Finansowanie programu	26
9. Monitorowanie i ocena realizacji programu	27
10. Podsumowanie	27

1. WPROWADZENIE

Do opracowania i wdrażania Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 – 2023 zobowiązuje samorząd powiatu art. 35a ust 1 pkt.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 – 2023 zwany dalej „Programem” opracowany został zgodnie z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sławieńskim i jest dokumentem realizującym działania Powiatu Sławieńskiego w zakresie polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, w szczególności w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program ma na celu tworzenie kompleksowego wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez wdrażanie rozwiązań, które umożliwią samodzielne i niezależne funkcjonowanie w społeczeństwie.

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 –2023 jest kontynuacją poprzednich programów opracowanych na lata 2004 – 2006 i 2007 – 2015.

2. DEFINICJA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Niepełnosprawność jest ważnym problemem społecznym, dotyka ludzi niezależnie od wieku, statusu społecznego czy materialnego, warunków klimatycznych i ekonomicznych. Stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Dlatego ważne jest podejmowanie działań zmierzających do indywidualnego rozwoju i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach, na każdym etapie życia, umożliwiających pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym.

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności.

Definicja Głównego Urzędu Statystycznego brzmi: *„Osoba niepełnosprawna to osoba, która posiadała odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiadała, lecz odczuwała ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa)”*.

Społeczność osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- **osoby niepełnosprawne prawnie**, czyli takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie, wydane przez organ do tego uprawniony,
- **osoby niepełnosprawne biologicznie**, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały, odczuwały całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych *„niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”*.

W Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 roku ustalono trzy stopnie niepełnosprawności

dla osób powyżej 16 roku życia:

- 1) znaczny,
- 2) umiarkowany,
- 3) lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością fizyczną i psychiczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U z 2015r., poz. 1110) przy kwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności bierze się pod uwagę zakres naruszenia sprawności organizmu spowodowany przez:

- upośledzenie umysłowe począwszy od upośledzenia w stopniu umiarkowanym;
- choroby psychiczne;
- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- choroby narządu wzroku;
- upośledzenia narządu ruchu;
- epilepsja;
- choroby układu oddechowego i krążenia;
- choroby układu pokarmowego;
- choroby układu moczowo-płciowego;
- choroby neurologiczne;
- inne, w tym: choroby narządów wydzielania wewnętrznego, choroby zakaźne, przewlekłe wielonarządowe choroby odzwierzęce, choroby układu krwiotwórczego, znacznego stopnia zeszpecenia;
- całościowe zaburzenia rozwojowe.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych orzeczenia wydane przez inne organy niż Powiatowy Zespół do Spraw Osób Niepełnosprawnych przedkładają się na stopnie niepełnosprawności wg przedstawionego schematu.

Tabela 1: Schemat równoważnych orzeczeń o niepełnosprawności.

Rodzaj orzeczenia					
L.p.	Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności	Orzeczenie o niezdolności do pracy	Orzeczenie o grupie inwalidztwa		Orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym
<i>wydane przez</i>					
	Powiatowy, wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności	Lekarza orzecznika ZUS na podstawie przepisów obowiązujących od 01.09.1997r.	Komisję lekarską ds. inwalidztwa i zatrudnienia ZUS na podstawie przepisów obowiązujących przed 01.09.1997r.	Komisję lekarską podległą MON lub MSWiA na podstawie odrębnych przepisów dotyczących niezdolności do służby	Komisję lekarską ds. inwalidztwa i zatrudnienia ZUS lub lekarza rzeczoznawcę albo komisję lekarską KRUS
			<i>dotyczy tylko orzeczeń wydanych przed 01.01.1998r.- orzeczenie wydane po 01.01.1998r. nie jest podstawą do zaliczenia osoby, której orzeczenia dotyczy, do osób niepełnosprawnych.</i>		
1.	<i>znaczny stopień niepełnosprawności</i>	<i>orzeczenie do niezdolności do samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy w połączeniu z orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji</i>	<i>I grupa inwalidztwa</i>	<i>I grupa inwalidztwa</i>	<i>orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym oraz uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego</i>
2.	<i>umiarkowany stopień niepełnosprawności</i>	<i>orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy</i>	<i>II grupa inwalidztwa</i>	<i>II grupa inwalidztwa</i>	<i>xxx</i>
3.	<i>lekki stopień niepełnosprawności</i>	<i>orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy</i>	<i>III grupa inwalidztwa</i>	<i>III grupa inwalidztwa</i>	<i>orzeczenie o długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym bez uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego</i>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Prawa osób niepełnosprawnych wynikają z Konstytucji RP, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych oraz aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego.

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych przyjęta przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej definiuje osoby niepełnosprawne jako „osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji”.

Oznacza to prawo osób niepełnosprawnych do:

- 1) dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- 2) dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- 3) dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,
- 4) nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
- 5) pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- 6) pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz do korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga, prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,
- 7) zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
- 8) życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym:
 - dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej,
 - swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu,
 - dostępu do informacji,
 - możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- 9) posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- 10) pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce, odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

3. DIAGNOZA SYTUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W POWIECIE SŁAWIŃSKIM

3.1. Struktura osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim.

Powiat sławieński położony jest w województwie zachodniopomorskim. W skład powiatu wchodzi 6 gmin:

- 2 gminy miejskie: Sławno, Darłowo,
- 4 gminy wiejskie: Sławno, Darłowo, Malechowo, Postomino.

Położenie gmin obrazuje poniższa mapka.

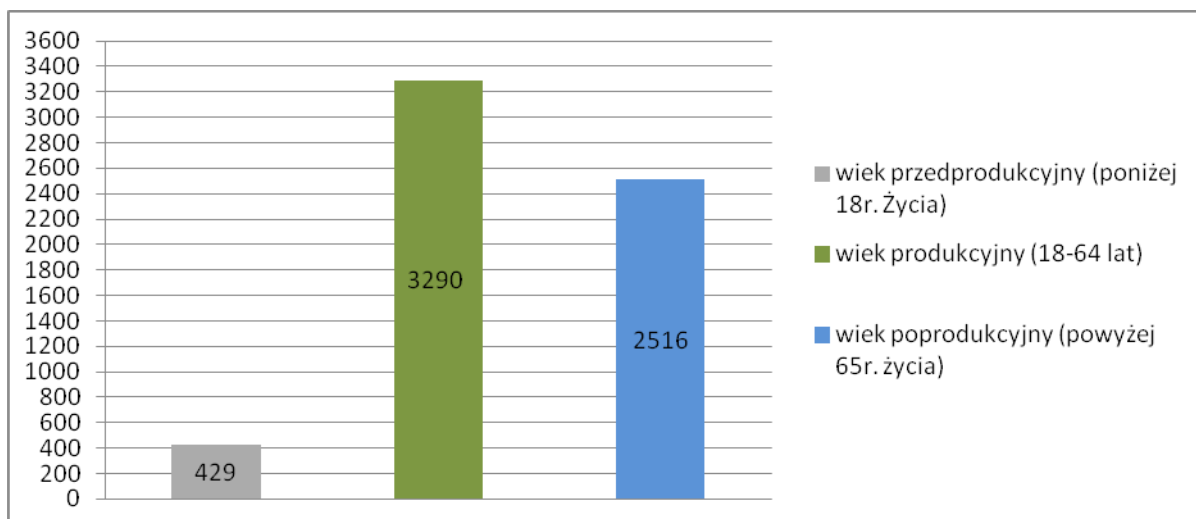
Powiat sławieński to obszar rozwoju turystyki na terenach nadmorskich oraz rolnictwa na pozostałych terenach wiejskich. Jego powierzchnia wynosi 1 043 km².

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011r. na terenie powiatu zamieszkuje 58 127 osób, z tego 6 235 osoby niepełnosprawne co stanowi 10,72% ogółu osób zamieszkujących w powiecie sławieńskim.

Spośród 6 235 osób niepełnosprawnych – 2 972 stanowią mężczyźni, 3 263 stanowią kobiety.

Strukturę wieku osób niepełnosprawnych przedstawia wykres.

Wykres 1: Struktura wieku osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011r.

Analizując strukturę wieku osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim stwierdza się, iż największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym (18-64 lata) – 3 290 osób. Drugą grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym powyżej 65 roku życia – 2 516 osób, najmniej liczebną jest grupa osób w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 roku życia) – 429 osób.

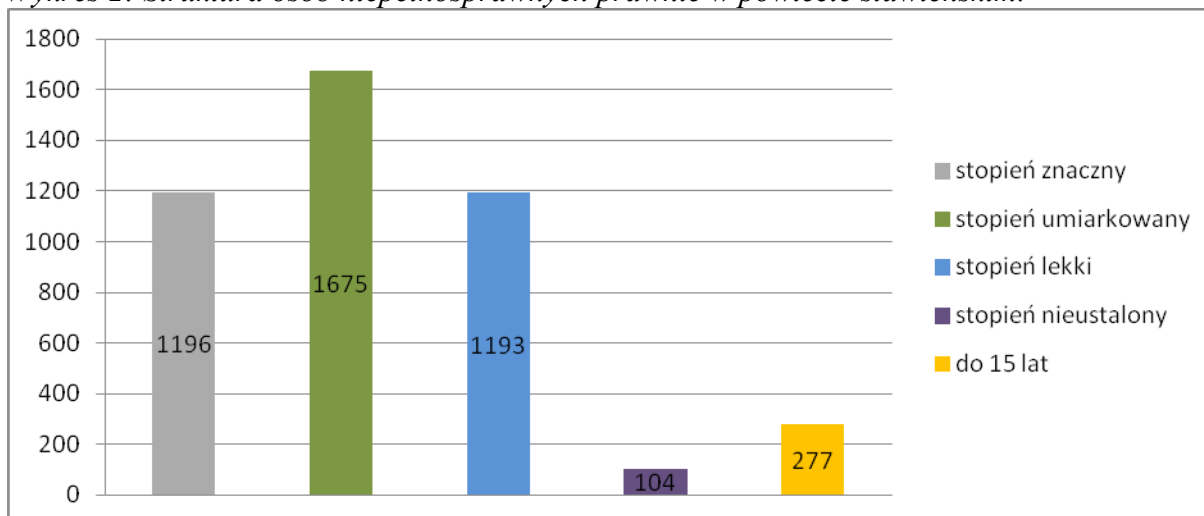
Wśród osób w wieku produkcyjnym wyodrębnia się osoby:

- w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 rok życia) – 1 009 osób,
- w wieku produkcyjnym niemobilnym (45 – 64 rok życia) – 2 281 osób.

Osoby niepełnosprawne prawnie stanowią 71,28% ogółu osób niepełnosprawnych, czyli 4 444 osoby, a osoby niepełnosprawne biologicznie stanowią 28,72% ogółu osób niepełnosprawnych tj. 1 791 osób.

Wśród osób niepełnosprawnych prawnie wyodrębnia się osoby ze znacznym, umiarkowanym i lekkim stopniem niepełnosprawności oraz osoby o stopniu nieustalonym i osoby do 16 roku życia.

Wykres 2: Struktura osób niepełnosprawnych prawnie w powiecie sławieńskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011r.

Biorąc pod uwagę stopień niepełnosprawności w strukturze osób niepełnosprawnych, najczęściej jest osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 1 675. Porównywalną

grupę stanowią osoby ze znacznym i z lekkim stopniem niepełnosprawności odpowiednio 1 196 i 1 193. Kolejną grupę stanowią osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności do 15 lat – 277 osób. Najmniej liczną grupę stanowią osoby z nieustalonym stopniem niepełnosprawności – 104.

Orzekanie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności jest orzecznictwem dla celów pozarentowych. Potwierdzenie prawne statusu osoby niepełnosprawnej umożliwia korzystanie z przewidzianych świadczeń i przywilejów. Orzeczenie powinno służyć pomocą w ukierunkowaniu działań osoby niepełnosprawnej bądź jej opiekunów, związanym z prowadzoną terapią i rehabilitacją.

Liczbę i cel wniosków o ustalenie niepełnosprawności w powiecie sławieńskim w latach 2012-2014 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności.

Osoby przed 16 rokiem życia.

Lp.	Cel złożenia wniosku	Liczba wniosków		
		2012	2013	2014
1	Zasiłek pielęgnacyjny	209	140	124
2	Zasiłek stały	5	5	12
3	Inne	0	0	5
	RAZEM	214	145	141

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

Tabela 3: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Osoby po 16 roku życia.

Lp.	Cel złożenia wniosku	Liczba wniosków		
		2012	2013	2014
1	Odpowiednie zatrudnienie	152	167	186
2	Szkolenie	1	0	1
3	Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	1	3	1
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	70	66	60
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji/ korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	270	289	292
6	Zasiłek stały	0	0	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	435	377	384
8	Korzystanie z karty parkingowej	35	41	65
9	Inne	161	71	57
	RAZEM	1125	1014	1046

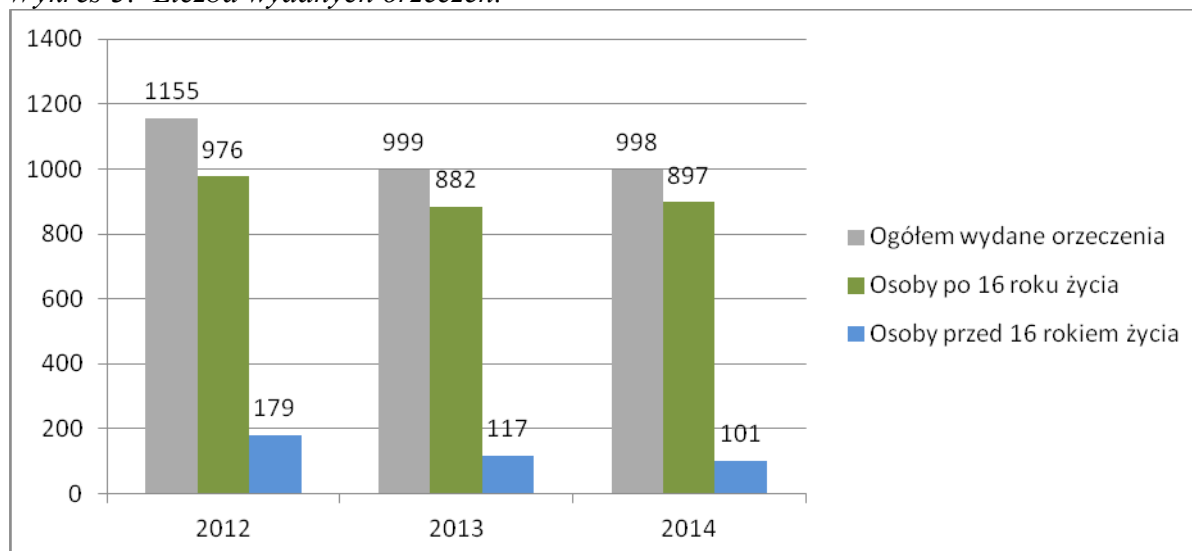
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

Z danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, iż najczęstszym celem składania wniosków o ustalenie niepełnosprawności był zasiłek pielęgnacyjny. Ponadto wśród osób powyżej 16 roku życia głównym celem składania

wniosków było korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji/ korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Liczbę wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3: Liczba wydanych orzeczeń.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

Najwięcej orzeczeń wydano w 2012r., natomiast liczba orzeczeń wydanych w latach 2013-2014 oscyluje na podobnym poziomie. Powyższa tendencja dotyczy również orzeczeń wydanych dla osób do 16 roku życia.

W analizowanych latach obserwuje się tendencję spadkową w liczbie wydanych orzeczeń.

Liczbę wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia z podziałem na stopień niepełnosprawności, wiek, płeć, wykształcenie oraz zatrudnienie przedstawia tabela.

Tabela 4: Liczba wydanych orzeczeń wg stopnia niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia dla osób po 16 roku życia.

Lata	Stopnie niepełnosprawności			Razem	Wiek				Płeć		Mniej niż podst.	Wykształcenie				Zatrudnienie	
	znaczny	umiarkowany	lekki		16-25	26-40	41-60	61 i więcej	K	M		Podstawowe	Zasadnicze	Średnie	Wyższe	Tak	Nie
2012	399	294	283	976	63	80	353	480	520	456	81	364	273	221	37	117	859
2013	326	321	235	882	85	70	325	402	445	437	59	312	269	200	46	131	751
2014	323	312	262	897	90	97	351	359	447	450	42	332	247	216	60	140	757

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

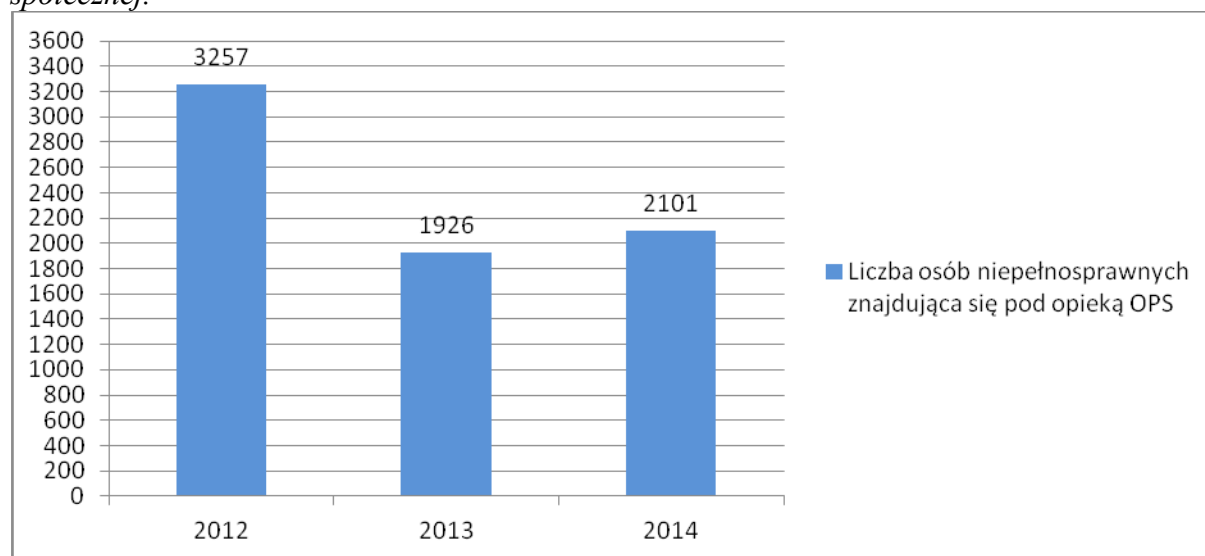
We wszystkich analizowanych latach największy udział w ogólnej liczbie wydanych orzeczeń stanowią orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności. Najwięcej orzeczeń wydanych zostało osobom w wieku od 61 lat i więcej. W latach 2012-2014 wydano więcej orzeczeń kobietom – 1 412.

Większość osób posiada wykształcenie podstawowe i nie pozostaje w zatrudnieniu.

Pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom świadczona jest m.in. przez ośrodki pomocy społecznej.

Poniższy wykres obrazuje liczbę osób objętych opieką przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu sławieńskiego.

Wykres 4: Liczba osób niepełnosprawnych znajdujących się pod opieką ośrodków pomocy społecznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu sławieńskiego.

W stosunku do ogółu osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim w 2012r. pozostawało pod opieką OPS 52,24% osób niepełnosprawnych, w 2013 roku – 30,89% natomiast w roku 2014 - 33,70% osób niepełnosprawnych. Tendencję spadkową w liczbie osób niepełnosprawnych znajdujących się pod opieką ośrodków pomocy społecznej obserwuje się w 2013r.

3.2. Bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim.

Bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5: Osoby bezrobotne niepełnosprawne.

Wyszczególnienie		Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w Sławnie w latach					
		2012		2013		2014	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Liczba osób niepełnosprawnych ogółem		309	142	281	120	260	117
w tym zamieszkali na wsi		141	64	126	54	123	58
wiek w latach	18-24	14	10	13	7	20	9
	25-34	38	18	38	16	30	13
	35-44	49	31	38	27	35	24
	45-54	106	49	88	39	73	40
	55-59	80	34	65	31	66	30
	60-64	22	-	29	-	36	1
wykształcenie	wyższe	7	3	11	6	8	6
	policealne i średnie zawodowe	33	18	31	16	39	25
	średnie ogólnokształcące	24	19	25	18	13	9
	zasadnicze zawodowe	91	39	88	35	74	33
	gimnazjalne i poniżej	154	63	126	45	126	44

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie.

Na podstawie analizy danych obserwuje się, iż liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sławnie w latach 2012-2014 ma tendencję malejącą. W roku 2014 nastąpił spadek liczby zarejestrowanych osób w porównaniu z rokiem 2012 o 15,86%.

W 2014r. największa procentowo, ze względu na poziom wykształcenia, grupa osób niepełnosprawnych figurujących w ewidencji PUP Sławno, to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 48,46%. Kolejna grupa to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 28,46%. Osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowią 15% ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych. Najmniej liczne grupy to osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 5% z wykształceniem wyższym – 3,08% .

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sławnie objęte były formami pomocy, które przedstawia tabela.

Tabela 6: Osoby niepełnosprawne korzystające z różnych form aktywizacji.

Wyszczególnienie	liczba osób niepełnosprawnych korzystających z różnych form aktywizacji w latach
------------------	--

	2012		2013		2014	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Podjęcie działalności gospodarczej	4	0	2	2	1	1
Rozpoczęcie prac interwencyjnych	7	4	3	1	4	1
Rozpoczęcie szkolenia	10	3	19	11	10	6
Rozpoczęcie stażu	14	8	13	7	25	5
Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	26	8	26	13	29	12
Rozpoczęcie robót publicznych	-	-	-	-	3	1
Podjęcie nauki	1	1	-	-	-	-
Liczba zgłoszonych ofert pracy dla osób niepełnosprawnych	3		7		6	

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie.

W latach 2012-2014 najwięcej osób skorzystało z prac społecznie użytecznych, kolejną formą aktywizacji zawodowej był staż oraz szkolenia.

4. INFRASTRUKTURA SŁUŻĄCA OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM W POWIECIE SŁAWIEŃSKIM

4.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, która ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim poprzez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej;
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
- 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Szczegółowy podział wydatkowania środków PFRON w poszczególnych latach przedstawia tabela.

Tabela 7: Wydatkowanie środków w latach 2012-2014.

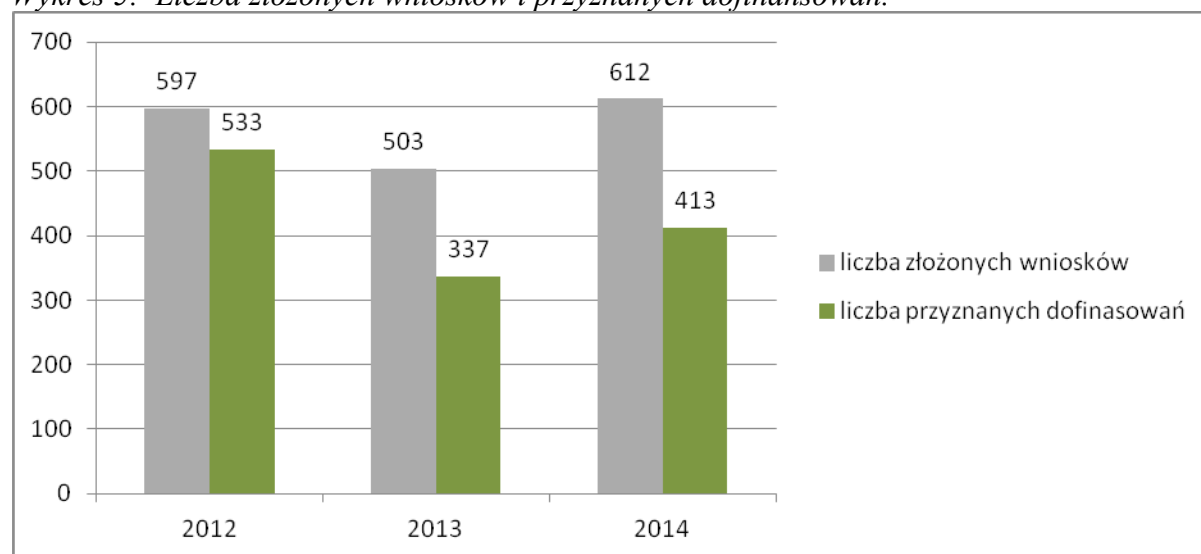
Lp.	Nazwa zadania	2012				2013				2014			
		Liczba osób		Kwota wydatkowana (w zł)		Liczba osób		Kwota wydatkowana (w zł)		Liczba osób		Kwota wydatkowana (w zł)	
		Dorośli	Dzieci	Dorośli	Dzieci	Dorośli	Dzieci	Dorośli	Dzieci	Dorośli	Dzieci	Dorośli	Dzieci
1.	Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	179	16	180.141	25.389	68	13	78.494	21.580	124	18	138.835	30.105
2.	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	254	44	208.202	56.414	183	37	131.441	56.064	206	32	162.088	72.281
3.	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	36	4	227.146	34.572	31	5	113.438	10.475	29	4	117.504	15.079
4.	Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych	511		11.205		619		13.060		585		10.934	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

Sytuacja życiowa i finansowa osób i rodzin dotkniętych niepełnosprawnością jest trudna. W większości osoby muszą być zaopatrzone w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie w życiu codziennym. Wymagają również korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji tj.: korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez różne instytucje, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Potrzeby osób niepełnosprawnych oraz zakres udzielonej pomocy obrazuje poniższy wykres.

Wykres 5: Liczba złożonych wniosków i przyznanych dofinansowań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

Na podstawie danych zobrazowanych na wykresie zauważamy, iż potrzeby osób niepełnosprawnych w roku 2014 wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 17,8%. Zakres udzielonej pomocy nie pokrywa wszystkich potrzeb wynikających ze złożonych wniosków.

4.2. Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie dysponuje środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych oraz realizuje programy aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych z powiatu sławieńskiego.

4.3. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Marii Grzegorzewskiej w Sławnie z internatem zapewnia wychowankom poziom przygotowania ogólnego, zawodowego i społecznego, aby byli zdolni do samodzielnej egzystencji w rodzinie, środowisku i społeczeństwie, w którym przyjdzie im żyć jako osobom dorosłym. Zadanie to jest realizowane zgodnie z zasadami współczesnej pedagogiki specjalnej przy wykorzystaniu metod dostosowanych do specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności wychowanków.

4.4. Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sławnie z filią w Darłowie -

placówka oświatowa, której głównym celem jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej w tym logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Podstawowa opieka psychologiczno - pedagogiczna obejmuje dzieci zamieszkujące na terenie miasta i gminy Sławno i Darłowo oraz uczniów szkół działających w tym rejonie (do 19 roku życia).

4.5. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

Zespół swoim zasięgiem obejmuje powiat sławieński.

Do głównych zadań Zespołu należy:

- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16. roku życia,
- wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy na podstawie orzeczeń innych organów,
- wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność i stopień niepełnosprawności oraz kart parkingowych, na podstawie ważnych orzeczeń wydawanych przez Zespół.

4.6. Ośrodki Pomocy Społecznej.

Pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom świadczona jest przez następujące ośrodki pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Sławnie
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie

4.7. Inne placówki.

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Sławnie.

Celem działalności Domu jest organizowanie oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami społecznymi, przeciwdziałanie izolacji społecznej poprzez utrzymywanie osób z zaburzeniami psychicznymi w ich naturalnym środowisku oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych – integracja społeczna ze środowiskiem lokalnym – 30 miejsc.

2. Warsztat Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II w Sławnie, prowadzony przez Stowarzyszenie „AKSON” w Sławnie, stwarzający osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia zatrudnienia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat przeznaczony jest dla 35 osób niepełnosprawnych z powiatu sławieńskiego, posiadających wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej.

4.8. Ośrodki rehabilitacyjne.

Na terenie powiatu sławieńskiego funkcjonują ośrodki, w których organizowane są turnusy rehabilitacyjne. Ośrodki zapewniają osobom niepełnosprawnym odpowiednie warunki pobytu, dostosowane do rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników turnusu, oraz bazę do prowadzenia rehabilitacji i realizacji określonego programu turnusu. Zarówno ośrodki jak i organizatorzy turnusów muszą posiadać wpis odpowiednio do rejestru ośrodków i organizatorów prowadzonego przez wojewodę.

Aktualny wykaz ośrodków i organizatorów turnusów rehabilitacyjnych dostępny jest na stronie internetowej www.empatia.mpips.gov.pl.

4.9. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim.

1. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół na Terenie Ziemi Darłowskiej i Gmin Ościennych, ul. Wieniawskiego 8, 76-150 Darłowo.
2. Klub Amazonki, ul. Jana Matejki 17, 76-150 Darłowo.
3. Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe w Darłowie, ul. Wieniawskiego 13A, 76-150 Darłowo.
4. Darłowskie Centrum Wolontariatu, ul. Królowej Jadwigi 3, 76-150 Darłowo.
5. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Otwarte drzwi”, ul. Tynieckiego 20, 76-150 Darłowo.
6. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Na Dzisiaj”, ul. Żeromskiego 8, 76-150 Darłowo.
7. Stowarzyszenie Diabetyków, ul. Wieniawskiego 13A, 76-150 Darłowo.
8. Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe w Sławnie, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 9, 76-100 Sławno.
9. Polski Związek Głuchych Koło Terenowe w Sławnie, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 9, 76-100 Sławno.
10. Stowarzyszenie „AKSON”, ul. Chełmońskiego 30, 76-100 Sławno.
11. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 9, 76-100 Sławno.
12. Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi „RAZEM”, ul. Mielczarskiego 1, 76-100 Sławno.
13. Fundacja Rodzina, ul. Mielczarskiego 7/5, 76-100 Sławno.
14. Stowarzyszenie na rzecz pomocy rodzinom wiejskim „Nasza przyszłość”, Postomino 85A, 76-113 Postomino.
15. Fundacja „Nie lękajcie się”, ul. Gdańska 18/2, 76-100 Sławno.

4.10. Zakład Pracy Chronionej.

Na terenie powiatu sławieńskiego funkcjonuje jeden zakład pracy chronionej tj. Piekarnia – Wyrób i Sprzedaż Tadeusz Jakubowski, ul. Cieszkowskiego 27, 76-100 Sławno.

5. PROBLEMY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE SŁAWIEŃSKIM

Najistotniejsze problemy osób niepełnosprawnych w powiecie sławieńskim:

- 1) niska świadomość społeczeństwa dotycząca niepełnosprawności,
- 2) niewystarczające środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań ustawowych,
- 3) mała aktywność społeczna i zawodowa samych osób niepełnosprawnych spowodowana różnorodnymi barierami,
- 4) bariery architektoniczne w dostępie do urzędów i obiektów użyteczności publicznej,
- 5) bariery komunikacyjne,
- 6) utrudniony dostęp do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym, publicznym, kulturalnym, sportowym odpowiednio do zainteresowań i potrzeb,
- 7) niedostateczne działania w zakresie wczesnej diagnozy i wczesnej rehabilitacji, (brak

- wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, brak procedur pomocy angażujących wszystkie instytucje do tego wyznaczone, utrudniony dostęp do specjalistów),
- 8) niedostateczna edukacja,
 - 9) brak zakładu aktywności zawodowej, przygotowującego osoby niepełnosprawne do zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
 - 10) brak Centrum Integracji Społecznej (CIS) mającego na celu prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia,
 - 11) małe zatrudnienie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy, spowodowane brakiem wiedzy pracodawców, na temat możliwości i korzyści płynących z zatrudnienia tych osób.

6. CELE I ZAŁOŻENIA POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Ustawą o samorządzie powiatowym stanowi, iż zadaniem powiatu jest między innymi wykonywanie zadań publicznych o charakterze ponadgminnym w zakresie: pomocy społecznej; wspierania osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia przez osoby niepełnosprawne, przy ich aktywnym uczestnictwie, możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Samorządy wszystkich szczebli powinny się wzajemnie wspierać i uzupełniać celem ciągłego podnoszenia jakości i skuteczności pomocy świadczonej osobom niepełnosprawnym. Dlatego zadaniem powiatu jest wyznaczenie zintegrowanych i skutecznych kierunków i celów działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

**Celem strategicznym powiatu sławieńskiego
w ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych
jest tworzenie warunków równego dostępu osób
niepełnosprawnych**

do życia zawodowego i społecznego.

W realizacji celu strategicznego założono następujące cele operacyjne:

- 1. Podniesienie świadomości społecznej.**
- 2. Stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.**
- 3. Dostęp do diagnozy, leczenia i rehabilitacji.**
- 4. Dostęp do powszechnej edukacji.**
- 5. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.**

6.1. Podniesienie świadomości społecznej.

Niewiedza społeczeństwa i brak gotowości do akceptacji osób z niepełnosprawnością prowadzi do powstawania niesprawiedliwych stereotypów, uprzedzeń oraz szkodliwych praktyk z jakimi osoby niepełnosprawne mogą spotkać się w życiu codziennym.

Podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych ma na celu przełamywanie barier społecznych związanych z niepełnosprawnością. Osoby niepełnosprawne są pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego i zawodowego. Lokalne środowiska przygotowane do systemowego wsparcia osób niepełnosprawnych i stworzenia warunków uczestnictwa każdej osoby w życiu społecznym i zawodowym sprzyjają integracji społecznej i przeciwdziałaniu marginalizacji osób niepełnosprawnych.

Działania:

1. Kreowanie polityki informacyjnej.
2. Podejmowanie działań w celu podniesienia świadomości społecznej dotyczącej problematyki osób niepełnosprawnych.
3. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym pełnej akceptacji.

Realizacja przyjętych działań poprzez:

- 1) rozpowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin, opiekunów, poprzez środki masowego przekazu, strony internetowe, prezentacje, informatory, ulotki oraz udostępnianie czasopism, publikacji i broszur,
- 2) popieranie programów, kampanii społecznych podnoszących świadomość społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych i ich praw,
- 3) współpracę z mediami lokalnymi w celu kształtowania wolnego od stereotypów wizerunku osoby niepełnosprawnej oraz popularyzacja sukcesów i osiągnięć osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego,
- 4) wspieranie i podejmowanie działań edukacyjnych mających na celu budzenie własnej świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie ich praw, obowiązków i możliwości samodzielnego życia i integracji społecznej,
- 5) zacieśnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi i samorządami gminnymi w zakresie działań o charakterze informacyjnym i profilaktycznym,
- 6) zapraszanie społeczności lokalnej w szczególności dzieci i młodzieży do placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 7) promowanie twórczości osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie wystaw, konkursów, pokazów prac, umożliwienie udziału w przeglądach artystycznych,
- 8) organizowanie imprez integracyjnych o charakterze rekreacyjnym, kulturalnym, sportowym i turystycznym.

Oczekiwane efekty:

- 1) większy dostęp osób niepełnosprawnych i ich rodzin do wszechstronnej informacji w zakresie uprawnień i dostępnych form pomocy związanych z problematyką niepełnosprawności,
- 2) wzrost poziomu świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie swoich praw, obowiązków i możliwości wykorzystania istniejących szans,
- 3) pozytywne zmiany w społecznej świadomości w zakresie przestrzegania wizerunku osoby niepełnosprawnej oraz problemów związanych z niepełnosprawnością,
- 4) większa liczba osób niepełnosprawnych prowadzących niezależne życie rodzinne i społeczne,
- 5) wzrost integracji środowiska osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną,
- 6) podniesienie poziomu akceptacji osób niepełnosprawnych przez społeczeństwo powiatu.

6.2. Stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Trudności życiowe jakie napotykają osoby niepełnosprawne wiążą się z licznymi barierami w tym architektonicznymi, materialnymi, prawnymi, czy obyczajowymi. Działania podejmowane w tym zakresie powinny prowadzić do wyrobienia zaradności osobistej, nabycia umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, w takim stopniu, aby czuły się wartościowymi oraz pożytecznymi członkami społeczeństwa, mogącymi korzystać z dóbr i osiągnąć kultury, cywilizacji, a także włączyć się w ich tworzenie.

Działania:

1. Udział osób niepełnosprawnych we wszystkich formach życia społecznego.
2. Likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych.
3. Poradnictwo prawne i psychologiczne.
4. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych.

Realizacja przyjętych działań poprzez:

- 1) tworzenie dziennych klubów spotkań dla osób niepełnosprawnych,
- 2) realizacja programów i projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
- 3) współpracę z sektorem organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w celu wzmocnienia i rozwoju ich działalności,
- 4) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- 5) szkolenie pracowników pomocy społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności,
- 6) likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- 7) lobbowanie za zniesieniem barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej,
- 8) zapewnienie specjalistycznego transportu dla osób niepełnosprawnych,
- 9) rozwój infrastruktury komunikacyjnej na poziomie gmin i powiatu,
- 10) prowadzenie bezpłatnego poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego,
- 11) prowadzenie usług opiekuńczych, specjalistycznych i asystenta osobistego osoby

- niepełnosprawnej,
- 12) tworzenie lokali socjalnych, środowiskowych ośrodków wsparcia,
 - 13) aktywizacja wolontariuszy w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych,
 - 14) wspieranie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Oczekiwane efekty:

- 1) stopniowa eliminacja niewłaściwych postaw członków rodzin osób niepełnosprawnych,
- 2) większa liczba osób niepełnosprawnych prowadzących aktywne i niezależne życie,
- 3) polepszenie warunków mieszkaniowych osób niepełnosprawnych,
- 4) zmniejszenie liczby osób pozostających w domu z powodu barier architektonicznych, komunikacyjnych,
- 5) wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier,
- 6) większa liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w bezpiecznym ruchu drogowym i korzystających z bezpiecznych środków komunikacji,
- 7) efektywniejsze formy wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

6.3 Dostęp do diagnozy, leczenia i rehabilitacji.

Wczesna diagnoza i wszechstronna rehabilitacja ma na celu przywrócenie pełnej lub możliwej do osiągnięcia sprawności fizycznej i psychicznej, zdolności do pracy oraz poprawę jakości życia.

Działania

1. Promocja zdrowia i edukacja prozdrowotna.
2. Oprzyrządowanie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczny, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.
3. Objęcie rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych.
4. Poprawa opieki medycznej.

Realizacja przyjętych działań poprzez:

- 1) podejmowanie działań w kierunku zapobiegania chorobom i niepełnosprawności poprzez rozpowszechnianie programów zdrowotnych w zakresie zapobiegania chorobom oraz promocję zdrowego trybu życia,
- 2) wczesne rozpoznawanie wystąpienia ryzyka nieprawidłowego rozwoju u dzieci,
- 3) wsparcie rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju poprzez konsultacje, działania psychoedukacyjne, opracowanie materiałów dotyczących wspomaganie poznawczego i rozwoju mowy dziecka, grupy wsparcia,
- 4) prowadzenie diagnozy i terapii dostępnymi metodami,
- 5) inicjowanie we współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych działań w zakresie promocji i ochrony zdrowia,
- 6) zwiększenie udziału w zajęciach sportowych i rekreacyjnych w procesie rehabilitacji społecznej,
- 7) propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia poprzez organizację wycieczek, konkursów edukacyjnych,
- 8) wsparcie finansowe na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- 9) prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego,

- 10) propagowanie turnusów rehabilitacyjnych wśród osób niepełnosprawnych,
- 11) umożliwienie korzystania z terapii zajęciowej wszystkim kwalifikującym się osobom niepełnosprawnym,
- 12) objęcie rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy,
- 13) organizowanie badań profilaktycznych,
- 14) zapewnienie opieki pielęgnacyjnej w placówkach edukacyjnych.

Oczekiwane efekty:

- 1) poprawa społecznej świadomości, dotyczącej profilaktyki niepełnosprawności,
- 2) zintegrowanie działań różnych podmiotów w zakresie propagowania zdrowego trybu życia,
- 3) adekwatne zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- 4) poprawa sprawności fizycznej i psychicznej osób niepełnosprawnych,
- 5) lepszy dostęp do wszechstronnej rehabilitacji zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich,
- 6) wzrost liczby osób niepełnosprawnych prowadzących samodzielne, niezależne życie społeczne i zawodowe.

6.4. Dostęp do powszechnej edukacji.

Osoby niepełnosprawne mają prawo do udziału w bezpłatnym systemie nauki na szczeblu podstawowym oraz ponadpodstawowym. Nauka jest obowiązkowa i nie można z niej wykluczyć z powodu niepełnosprawności. Nauka powinna odbywać się w ramach społeczności, w której żyje osoba niepełnosprawna co oznacza, że osoba niepełnosprawna nie może być umieszczana w placówkach oświatowych całkowicie oderwanych od miejsca i warunków funkcjonowania osoby. Dorosłe osoby niepełnosprawne również powinny mieć możliwość zdobywania wykształcenia na poszczególnych poziomach edukacji lub podwyższania swoich kwalifikacji.

Działania

1. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji.
2. Wspieranie systemu kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
3. Rozwój edukacji integracyjnej.
4. Wsparcie edukacji osób niepełnosprawnych.

Realizacja przyjętych działań poprzez:

- 1) objęcie przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną opieką pedagogiczną oraz psychologiczną dzieci i młodzieży niepełnosprawnej wraz z rodzicami lub opiekunami,
- 2) prowadzenie szkoleń z zakresu pedagogiki specjalnej dla kadry pedagogicznej szkół masowych,
- 3) umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczania do ogólnodostępnych przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych razem ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami,

- 4) umożliwienie uczęszczania do klas integracyjnych lub szkół specjalnych dzieciom, którym naukę w ogólnie dostępnych szkołach utrudnia ograniczenie rozwoju intelektualnego,
- 5) orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego i nauczania indywidualnego dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- 6) organizowanie zajęć terapeutycznych, diagnozowanie, orzecznictwo, doradztwo zawodowe,
- 7) nauczanie integracyjne, zajęcia rewalidacyjne,
- 8) promowanie i wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia integracyjnych placówek edukacyjnych lub powołania klas i oddziałów przedszkolnych o tym charakterze,
- 9) zapewnienie na wszystkich poziomach edukacyjnych kształcenia uwzględniającego specjalne potrzeby dzieci i młodzieży z różnorodnymi rodzajami niepełnosprawności,
- 10) likwidacja barier uniemożliwiających uczęszczanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do powszechnych placówek edukacyjnych na wszystkich poziomach, w lokalnym środowisku,
- 11) propagowanie wśród niepełnosprawnych osób dorosłych możliwości uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym – realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”,
- 12) udzielanie wsparcia finansowego uczącym się i studiującym osobom niepełnosprawnym,
- 13) pomoc dzieciom i dorosłym osobom niepełnosprawnym w dotarciu do placówek edukacyjnych.

Oczekiwane efekty:

- 1) zwiększony dostęp osób niepełnosprawnych do kształcenia na wszystkich poziomach edukacji,
- 2) upowszechnienie wychowania przedszkolnego dla dzieci niepełnosprawnych,
- 3) dostęp dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do placówek edukacyjnych bez barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- 4) większa liczba grup i klas integracyjnych w placówkach edukacyjnych,
- 5) zaplecze kadrowe przygotowane do kształcenia uwzględniającego specjalne potrzeby dzieci i młodzieży z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- 6) wzrost liczby dorosłych osób niepełnosprawnych kontynuujących naukę i podwyższających swoje kwalifikacje.

6. 5. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Istotnym etapem rehabilitacji osób niepełnosprawnych jest aktywizacja zawodowa. Każda osoba niepełnosprawna ma prawo do bycia zatrudnionym zgodnie z jej możliwościami psychofizycznymi oraz kwalifikacjami zawodowymi. Pomoc w zakresie poszukiwania pracy, jej utrzymania, a także w przypadku utraty zatrudnienia odbywa się między innymi poprzez zagwarantowanie dostępu do programów poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Osoby, które nie mają możliwości znalezienia pracy na otwartym rynku pracy powinny mieć możliwość znalezienia jej w środowisku chronionym.

Skuteczna rehabilitacja zawodowa pozwala osobie niepełnosprawnej stać się materialnie niezależną, zyskać poczucie własnej wartości i przydatności dla społeczeństwa.

Działania:

1. Kampania informacyjna dotycząca zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
2. Świadczenie usług pośrednictwa pracy.

3. Szkolenie i przekwalifikowanie zawodowe.
4. Poradnictwo zawodowe.
5. Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Realizacja przyjętych działań poprzez:

- 1) kampanię informacyjną skierowaną do pracodawców w celu uświadomienia im korzyści i ograniczeń związanych z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych,
- 2) informowanie na stronach internetowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie, Starostwa Powiatowego, Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy o programach promujących zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
- 3) lobbowanie za stosowaniem przez jednostki sektora finansów publicznych na terenie powiatu klauzul społecznych w prowadzonych postępowaniach przetargowych, dotyczących zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez firmy,
- 4) wsparcie samozatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez udzielanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- 5) zwrot pracodawcy kosztów przystosowania stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej oraz dofinansowanie do jej wynagrodzenia i składek ZUS,
- 6) finansowanie instrumentów rynku pracy w tym staży zawodowych, prac interwencyjnych itp.,
- 7) finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego,
- 8) aktywną politykę w zakresie doradztwa zawodowego ułatwiającego odpowiedni wybór zawodu z uwzględnieniem predyspozycji i stanu zdrowia, promocji zatrudnienia osób niepełnosprawnych, pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych,
- 9) zbieranie informacji o możliwościach zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez pracodawców,
- 10) utworzenie na terenie powiatu zakładu aktywności zawodowej, spółdzielni socjalnej, centrum integracji społecznej, lub innej formy działania umożliwiającej pracę zawodową dla osób niepełnosprawnych,
- 11) tworzenie warunków przechodzenia osób niepełnosprawnych uczestniczących w Warsztacie Terapii Zajęciowej do zakładów pracy chronionej, spółdzielni socjalnych lub na wolny rynek pracy.

Oczekiwane efekty:

- 1) większa świadomość pracodawców w zakresie możliwości i form zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- 2) zwiększenie dostępu do informacji na temat możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 3) lepszy dostęp osób niepełnosprawnych do szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz staży zawodowych,
- 4) pozyskanie lub przywrócenie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia,
- 5) większa liczba stanowisk pracy przystosowanych dla osób niepełnosprawnych,
- 6) większa możliwość podejmowania pracy przez osoby niepełnosprawne,
- 7) wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym.

7. REALIZATORZY DZIAŁAŃ

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.
2. Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie.
3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

4. Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Sławnie.
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie.
6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie.
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie.
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie.
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie.
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie.
11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Sławnie.
12. Warsztat Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II w Sławnie.
13. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Sławnie.
14. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sławnie.
14. Organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
16. Lokalne media.
17. Pracodawcy.
18. Szkoły.
19. Placówki opieki zdrowotnej z terenu poszczególnych gmin powiatu.

8. FINASOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2016-2023 będą:

1. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznawane corocznie algorytmem samorządowi powiatowemu.
2. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznawane na realizację programów krajowych.
3. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
4. Środki z budżetu państwa na ogólnopolskie programy wspierające osoby niepełnosprawne.
5. Środki z budżetów lokalnych samorządów.
6. Środki z funduszy unijnych.

9. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU

Elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i coroczna ocena realizacji. Dane do monitoringu pozyskiwane będą od realizatorów odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych zadań. Roczne sprawozdanie z realizacji programu będzie stanowiło integralną część rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie. Program jest dokumentem otwartym, możliwe jest dokonywanie zmian i uzupełnień w trakcie całego okresu realizacji programu.

10. PODSUMOWANIE

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2023 wyznacza kierunki działań dla lokalnych samorządów, instytucji, placówek i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Potrzeby każdej jednostki są jednakowo ważne i muszą stanowić podstawę życia społecznego, a wszystkie zasoby należy tak wykorzystać aby zapewnić każdemu równe szanse udziału w życiu społecznym i zawodowym.

Działania realizowane w ramach poszczególnych celów pozwolą na wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do życia społecznego i zawodowego. Umożliwią funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz ograniczą zjawisko wykluczenia społecznego.

Skuteczna realizacja zamierzonych celów możliwa będzie dzięki współpracy władz powiatowych, gminnych, organizacji pozarządowych oraz instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

